

Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit

De heer J.M. Osinga
Postbus 20401
2500 EK

No.: 20355170

Onderwerp: alternatief plan brasemvisserij

Uw schrijven: -

Urk, 7 oktober 2020

Geachte heer Osinga,

In het kader van het Actieplan toekomstbestendig visserijbeheer IJsselmeergebied is door Wageningen Marine Research (WMR) aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) advies¹ gegeven over vangsten voor snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem. Specifiek voor brasem wordt gesteld dat dit bestand in een slechte staat verkeert en dat een 0-vangst of maximaal 20 ton per jaar voor alle visserijen wordt geadviseerd om het visbestand te laten herstellen. LNV overweegt om in het nieuwe visseizoen vanaf 1 juli 2021 een verbod op het commercieel bevissen van de brasem in te stellen. Zegenvissers zouden nog wel onderzoekmatig op brasem mogen vissen. In deze brief willen wij u een alternatief plan voorstellen.

Kennislacune brasembestand

Van het brasembestand in het IJsselmeer en Markermeer is uit onderzoek door WMR² bekend dat het in de laatste decennia sterk is afgenomen en zich sinds 2015 op een relatief laag niveau stabiliseert. De oorzaken voor deze achteruitgang hebben waarschijnlijk een relatie met een afname van het voedselaanbod (draagkracht), een sterke toename van het doorzicht van het water en een te hoge visserij-inspanning in het verleden. Het wegvissen van brasem (en karper) werd zelfs gestimuleerd door de overheid als maatregel om de waterkwaliteit te verbeteren. In de Tweede Kamer werden hier ook vragen over gesteld. Vissers zien de laatste jaren gelukkig weer een substantiële toename van de verschillende jaarklassen in de vangst, vooral in het middensegment (2-4 jaar). Dat is positief en wijst erop dat het visbestand zich aan het herstellen is. De forse reductie van de visserij-inspanning, die in 2014 is doorgevoerd, lijkt eindelijk zijn vruchten af te werpen. Dat het zo lang heeft geduurd, heeft te maken met het feit dat brasem vaak pas na 4 jaar paairijp wordt en daarmee een langzaam herstel vertoont. Afgelopen vrijdag hebben vissers en WMR-onderzoekers, op initiatief van de PO IJsselmeer, met elkaar van gedachten gewisseld over de ontwikkeling van onder andere het brasem bestand in beide meren. De conclusie is dat beiden nog veel van elkaar kunnen leren en dat het noodzakelijk is om beter samen te werken. Afgesproken is om de vangstgegevens van de vissers te vergelijken met die van de onderzoekers. Het onderzoek met de Atoomkuil geeft veel bruikbare informatie over brasem en zou naast de boomkorsurvey moeten worden voortgezet. Het voorstel om vanaf volgend visseizoen met de zegen onderzoek te doen naar

¹ Tien N. et.al., De evaluatie van potentiële oogstregels voor brasem en blankvoorn, In het IJssel-/Markermeer, 2020, projectnummer BO-43.18-100-283.00, Wageningen Marine Research, IJmuiden, juni 2020.

² Tien N. et.al., Bestandsoverzicht van snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem en de evaluatie van potentiële oogstregels voor snoekbaars en baars, In het IJssel-/Markermeer 2020, rapport C041/20, Wageningen Marine Research, IJmuiden, april 2020.

brasem wordt door zowel vissers als onderzoekers omarmd. Het zal samen met de Atoomkuil en de boomkor een totaalbeeld geven van de ontwikkeling van het brasembestand.

Draagvlak vissers

De zegenvissers willen dat het brasembestand herstelt zodat ze daar nog generaties lang op kunnen vissen. In die zin ondersteunen ze het LNV-beleid om duurzaam te kunnen vissen. Een totaal verbod op de commerciële visserij op brasem heeft echter geen draagvlak onder de vissers. Allereerst niet omdat er sprake is van een kennislacune over de ontwikkeling van het brasembestand. Er is nog onvoldoende gevolg gegeven aan de motie Dijkgraaf³ die stelt dat er eerst goed onderzoek moet worden gedaan naar het visbestand alvorens opnieuw maatregelen (beperkingen) worden opgelegd aan de visserij. Verder heeft minister Schouten in een brief aan de Tweede Kamer⁴, op verzoek van Kamerleden Bisschop en Geurts, toegezegd om geen generieke reductie van de overgebleven schubvisrechten door te voeren. Een verbod op de zegenvisserij is een generieke reductie van overgebleven schubvisrechten en daarmee in strijd met deze toezegging. Ten tweede betekent het stilleggen van de commerciële visserij op brasem, een verlies aan markt (afnemers). Visserij is een commerciële activiteit en daarvoor is een afzetmarkt nodig. In geval van brasem bestaat die markt uit consumenten (dode consumptievis) en hengelsportverenigingen en waterbeheerders (levende pootvis). Als de zegenvissers geen brasem meer aanvoeren, zullen de afnemers op alternatieven overstappen. Ten derde is er nog maar sprake van zéér beperkte zegenvisserij op brasem; slechts 5% van de zegenvisserij-inspanning zoals die in 2014 was. Een reductie van 95% dus. Niet te vergeten is er sindsdien ook een verbod op de zegenvisserij in de havens in gesteld. Een vergunninghouder mag door deze forse reductie (95%) jaarlijks nog maar maximaal 7 dagen met een zegen vissen. De maximale jaarlijkse visserij-inspanning, uitgedrukt in zegendagen (zegen x dag) per jaar van alle 17 zegenvissers samen, bedraagt 119 (17 zegen x 7 dagen). De vergunninghouders verhuren hun zegendagen onderling om toch nog rendabel te kunnen vissen. In de praktijk komt dit erop neer dat er jaarlijks 4 schepen met de zegen vissen.

Voorstel zegenvisserij

De PO IJsselmeer stelt het volgende voor met betrekking tot de zegenvisserij:

- (1) De komende vier jaar gebruiken voor het optimaliseren van de bestandsopname, gebruik makende van de beste onderzoeksmethoden, die recht doet aan de motie Dijkgraaf, waarbij vissers en onderzoekers goed samenwerken, te beginnen op **1 november 2020**; en dat betekent,
- (2) Het weer opstarten van het bestandsonderzoek met de Atoomkuil, te beginnen op **1 november 2020**; en,
- (3) Het uitvoeren van een onderzoekvisserij met de zegen op het IJsselmeer, uitgevoerd door slechts één zegenvisserijbedrijf, te beginnen op **1 november 2020**; en,
- (4) De zegenvisserij op het IJsselmeer en Markermeer blijft toestaan voor de commerciële visserij. In de praktijk zijn dat slechts drie zegenvisserijbedrijven die voornamelijk op het Markermeer vissen (feitelijk er dan niet meer commercieel gevist op het IJsselmeer). De vissers op het Markermeer zijn ook bereid om aanvullend twee weken onderzoek te doen zodat er ook van het bestand daar een beter beeld ontstaat; en,
- (5) De komende vier jaar gebruiken om de herstructurering vorm te geven en recht te doen aan wat minister Schouten in de eerder aangehaalde brief aan de Tweede Kamer heeft toegezegd, namelijk dat de herstructurering zodanig zal worden vormgegeven dat het aantal schubvisvergunningen wordt teruggebracht in plaats van dat er een generieke reductie

³ In de motie Dijkgraaf c.s. (Kamerstuk 29 664, nr. 168) van 8 december 2016 wordt de regering verzocht om ervoor te zorgen dat het visstandsonderzoek in het IJsselmeer zodanig wordt aangepast, dat een representatief beeld van de visstand gegeven wordt en het beleid hierop wordt aangepast.

⁴ Brief van minister Schouten aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 31 710, nr. 71) van 26 maart 2019, Actieplan toekomstbestendig visserijbeheer IJsselmeergebied.

wordt doorgevoerd. Stabiliteit bewerkstellingen door rechten tegen vergoeding in te nemen. Een warme sanering dan wel zoals Kamerlid Bisschop⁵ met succes bepleite.

Voordelen voorstel

Het voorstel van de PO IJsselmeer heeft de volgende voordelen:

- (1) Er wordt invulling gegeven aan de wens van de Tweede Kamer (motie Dijkgraaf) om tot een representatief beeld van de visstand te komen met de best beschikbare onderzoeksmethoden en op grond daarvan de juiste maatregelen te treffen die nodig zijn voor het bereiken van de doelstellingen in het kader van de Visserijwet, Wet Natuurbescherming en de Kader Richtlijn Water; en,
- (2) Er wordt nog dit visseizoen (1 november 2020-15 maart 2021) gestart met het optimaliseren van het onderzoek naar brasem zodat er geen kostbare tijd verloren gaat. Dat is dus een jaar eerder dan het voorstel van LNV wat gunstig is voor de ontwikkeling van het brasem bestand; en,
- (3) De visserijdruk met de zegen op brasem neemt substantieel af waarbij slechts drie van de vier zegenvissers nog commercieel vissen; en,
- (4) Uit het IJsselmeer wordt door de zegenvisserij niet of nauwelijks nog brasem onttrokken voor een periode van vier jaar, waardoor het voor onderzoekers eenvoudig is om de ontwikkeling van het brasembestand te volgen en het effect van deze maatregel te meten;
- (5) Er zal door de zegenvisserijbedrijven geen bezwaar worden gemaakt tegen dit voorstel, de vissers staan voor hun eigen plan (!); en,
- (6) De afzetmarkt voor de zegenvissers en daarmee hun toekomstperspectief blijft intact.

Wij vertrouwen er op u voldoende te hebben geïnformeerd en zien uw reactie graag tegemoet. Uiteraard zijn wij bereid om een nadere toelichting te geven.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de betrokken partijen van het Actieplan en aan de betrokken Kamerleden. Dit laatste met het oog op het Algemeen Overleg over de visserij in de Tweede Kamer op 12 oktober 2020.

Met vriendelijke groeten,

COÖPERATIEVE PRODUCENTENORGANISATIE
NEDERLANDSE VISSERSBOND IJSSELMEER U.A.

Drs. Ing. J.K. Nooitgedagt
(voorzitter)

Ing. D.J.T. Berends
(Secretaris)

⁵ In de motie Bisschop (Kamerstuk 29664, nr. 187) van 4 april 2018 wordt de regering verzocht zich in te zetten voor toekomstbestendige IJsselmeervisserij door samen met betrokken provincies werk te maken van een werkbaar beheerssysteem in combinatie met warme sanering.